

Różne bryły

Na dobry początek

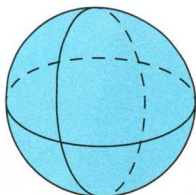
Jaki to kształt?

Zbierzcie jak najwięcej pudełek, opakowań i przedmiotów o różnych kształtach. Wykorzystajcie też szkolne modele brył. Popatrzcie na zgromadzone przedmioty.

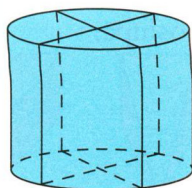
- Wskażcie wszystkie sześciiany.
- Wskażcie wszystkie prostopadłościany.
- Czy wiecie, które przedmioty mają kształt kuli, walca albo stożka? Możecie obejrzeć ilustracje tych brył poniżej.
- Przyjrzyjcie się rysunkom ostrosłupów i graniastosłupów na następnej stronie. Czy któreś z waszych przedmiotów mają taki kształt?

Znasz już prostopadłościany. Są to bryły, które często występują w naszym otoczeniu, ale przecież nie jedyne! Oto kilka innych brył.

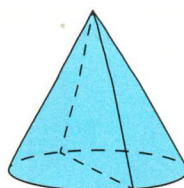
Kula

Walec

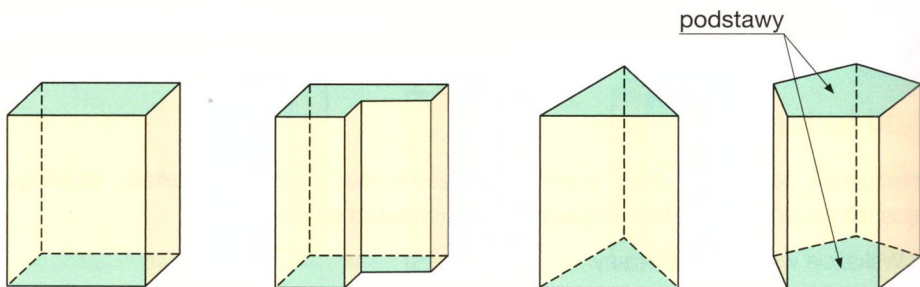

Stożek

Każda z figur na rysunku poniżej ma dwie jednakowe **podstawy** oraz **ściany boczne** w kształcie prostokątów.

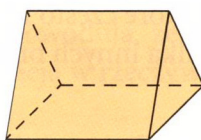
Takie figury nazywamy **graniastosłupami**.

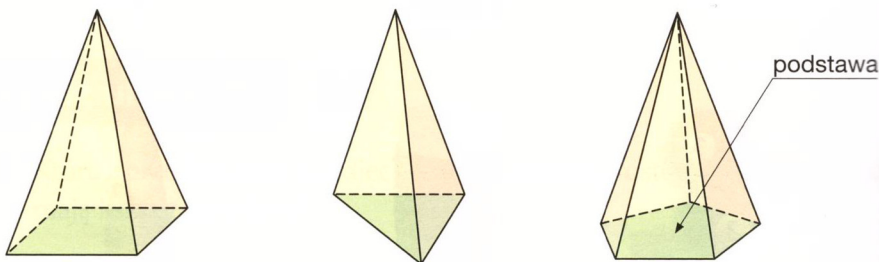
Podstawy oraz ściany boczne graniastosłupa nazywamy **ścianami graniastosłupa**.

Prostopadłościan jest graniastosłupem.

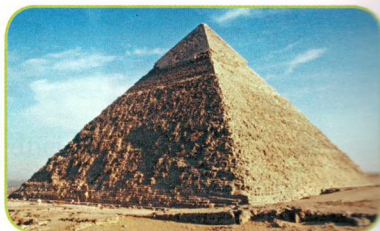
Namiot na zdjęciu także ma kształt graniastosłupa, ale położonego na ścianie bocznej.

Na rysunkach poniżej przedstawiono **ostrosłupy**. Każdy ostrosłup ma **podstawę**. Może ona być dowolnym wielokątem. Ściany boczne ostrosłupa są trójkątami.

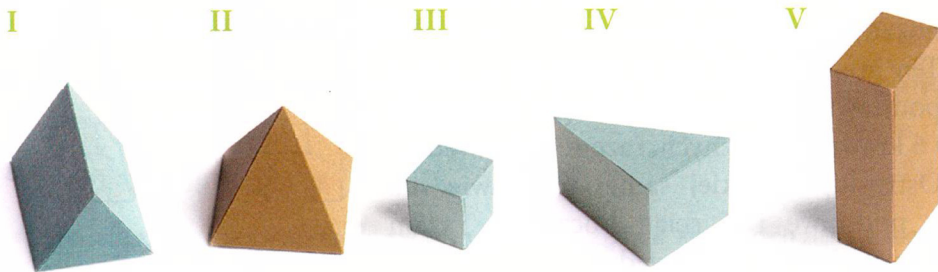
Piramida egipska (budowla sprzed prawie 5000 lat) także ma kształt ostrosłupa.

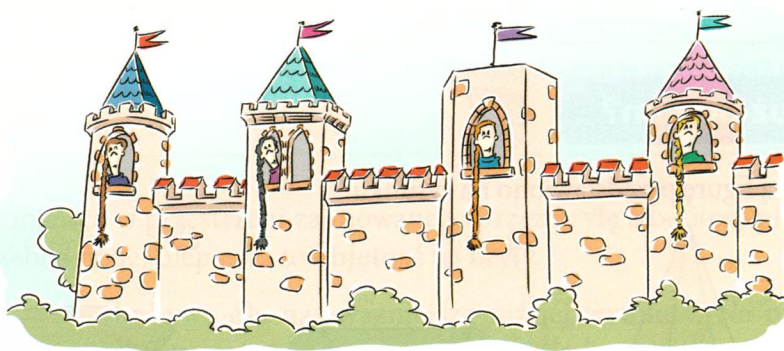
Zadania

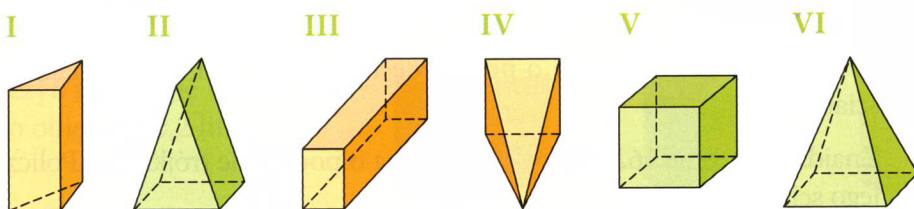
- 1 Jakie figury przedstawiono na zdjęciach?

- 2 Weź do ręki model graniastosłupa o podstawie trójkątnej. Wskaż jego wierzchołki. Zapisz, ile ta bryła ma wierzchołków, ile krawędzi i ile ścian.
- 3 Z patyczków i plasteliny zbuduj szkielety: ostrosłupa o podstawie czworokątnej i graniastosłupa o podstawie trójkątnej. Policz ich krawędzie i ściany.
- 4 Czarodziej Yłz uwięził w zamku wiele dziewcząt, a wśród nich piękną księżniczkę Arbod. Jej brat, książę Yrbod, postanowił ją uwolnić. Na szczęście wie, że księżniczka przebywa w wieży w kształcie walca, zwieńczonej stożkiem. Jaki kolor włosów ma piękna Arbod?

- 5 Wypisz pary rysunków przedstawiających figury o tej samej nazwie.

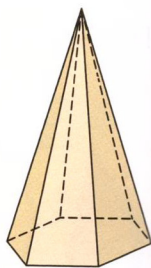
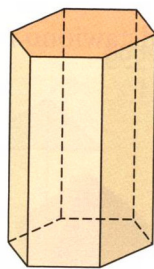

Dla dociekliwych

Policzmy ściany graniastosłupa o podstawie sześciokątnej. Są 2 podstawy i 6 ścian bocznych, razem 8 ścian.

Ten graniastosłup ma 6 krawędzi w jednej podstawie, 6 krawędzi w drugiej podstawie i 6 krawędzi bocznych, razem 18 krawędzi.

Ostrosłup o takiej samej podstawie ma 1 podstawę i 6 ścian bocznych, razem 7 ścian. Ma on 12 krawędzi.

1 Ile ścian i ile krawędzi ma:

- a) graniastosłup o podstawie ośmiokątnej,
- b) ostrosłup o podstawie ośmiokątnej?

2 Jakim wielokątem jest podstawa, jeżeli:

- a) graniastosłup ma 9 ścian,
- b) graniastosłup ma 15 krawędzi,
- c) ostrosłup ma 5 ścian,
- d) ostrosłup ma 10 krawędzi?

3 a) Graniastosłup ma 7 ścian. Jaki kształt ma jego podstawa?

b) Graniastosłup ma 12 wierzchołków. Ile ma ścian?

c) Ostrosłup ma 8 krawędzi. Jaki kształt ma jego podstawa?

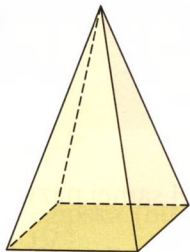
d) Ułóż trzy podobne pytania i zadaj je koleżance lub koledze.

Czy już umiem?

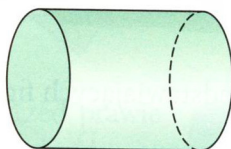

I Jaką figurę przedstawiono na rysunku?

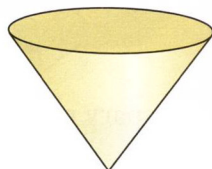
a)

b)

c)

II Ile ścian ma graniastosłup o podstawie trójkątnej? Jaki kształt mają te ściany?

III Znajdź na stronie 162 rysunek ostrosłupa o podstawie trójkątnej. Policz jego ściany.